

ALERGIJSKE BOLEZNI DIHAL

Društvo pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije

RAZISKOVALNA NALOGA

PODATKI O ŠOLI: OŠ Bistrica, Begunjska cesta 2, 4290 Tržič

Bistrica pri Tržiču, 2013

KAZALO

1. POVZETEK

Odločile smo se, da naredimo raziskovalno nalogo na področju pljučnih alergijskih bolezni. Predstavile smo vzroke in nastanek te bolezni, samopomoč in zdravljenje teh bolezni s pomočjo zdravil in specialistov. Postavile smo si problem, ki smo ga želele razrešiti z anketami in raziskovanjem. Naše glavno vprašanje je bilo: Katera pljučna alergijska bolezen je najbolj razširjena? Naša prva hipoteza je bila, da je astma najbolj razširjena od teh bolezni; druga hipoteza pa, da je alergija na pršice najmanj pogosta.

ABSTRACT

We decided to write a research paper on allergic lung diseases. We have introduced the causes and disease occurrence, self-help, medical and specialist treatment of such diseases.

We wanted to solve the problem with the means of surveys and research. Our main issue was to define the most frequent allergic lung disease. Our first hypothesis was that asthma is the most frequent of those diseases. Our other hypothesis was that dust mite allergy is the least common.

2. ZAHVALA

Zahvaljujemo se naši mentorici Marijani Zaplotnik Šlibar prof., ki nas je spodbujala in nam omogočila nastanek te raziskovalne naloge!

Zahvaljujemo se tudi naši učiteljici angleščine Tjaši Švab, ki nam je pomagala pri prevodu povzetka!

Zahvaljujemo se tudi naši učiteljici računalništva Dini Pintarič za pomoč pri obliki in načrtovanju naše naloge.

Ne smemo pa pozabiti tudi zahvale vsem bolnikom in zdravnikom, ki so izpolnjevali ankete in tako pripomogli k nastajanju analize našega glavnega vprašanja!

Še enkrat vsa zahvala vsem, ki so nam pomagali!

3. UVOD

Alergijske bolezni dihal so po svetu vse bolj razširjene. Kot povzročitelji teh bolezni so največkrat prisotni alergeni (inhalacijski alergeni), kot so: prah, cvetni prah, pelod, trava, ... Nagnjenost k takim alergijam se deduje iz generacije v generacijo.

3.1. KAKŠNE SPLOH SO TE BOLEZNI DIHAL?

Bolezen dihal je katerokoli stanje ali bolezen, ki okvari dihalne poti ali sama pljuča. Te bolezni so zelo pogoste. Tudi danes so najpogostejši vzrok smrti pri otrocih in na tretjem mestu vzrokov smrti pri odraslih. Prav tako pa v zadnjem desetletju ugotavljamo, da jih je vse več zaradi onesnaženega zraka. Njihovo naraščanje pričakujemo tudi v prihodnosti zaradi klimatskih sprememb. Razlog za to je, da so dihala stalno v stiku z zunanjim okoljem in številnimi snovmi v njem, ki so velikokrat škodljive. Po drugi strani pa so s krvjo, ki potuje preko pljuč, v stiku s celim telesom, zato se na dihalih odražajo številne bolezni drugih organov (prebavil, ledvic, srca). Tako danes poznamo okoli 1000 bolezni in bolezenskih stanj dihal.

4. POSTAVITEV PROBLEMA IN HIPOTEZA

4.1. POSTAVITEV PROBLEMA

Z veliko zamisli smo poskušale najti problem, ki bo ustrezal naši raziskovalni nalogi. Pretehtale smo vse predloge, a na koncu izbrale naslednjega: **KATERA ALERGIJSKA BOLEZEN DIHAL JE NAJBOLJ RAZŠIRJENA?**

4.2. HIPOTEZA

- ❖ Kar veliko smo slišale o astmi, zato smo menile, da je to najbolj razširjena od alergijskih bolezni.
- ❖ Naša druga hipoteza je, da je alergija na pršice najmanj pogosta od teh bolezni, ker smo o njej slišale zelo malo.
- ❖ Tretja hipoteza pa je, da so alergijski znaki največkrat vidni pri moških.

Te hipoteze smo poskušale dokazati z anketami za bolnike in zdravnike, rezultate pa smo uvrstile v grafe in razpredelnice.

5. ZAČETEK BOLEZNI

5.1. KAKO JIH PREPOZNAMO?

Alergijske bolezni dihal prepoznavamo z alergenskim testiranjem, pri katerem nam v kožo vbodejo določene alergene.

5.2. ALERGENSKI TEST

Snovi, za katere domnevamo, da povzročajo alergijo, se z drobnim vbodljajem vnesejo v kožo na notranji strani podlahti. Pri tem se vbode le površinska plast kože, tako da testiranje praviloma ni boleče.

Lahko uporabljamo industrijsko pripravljene raztopine alergenov, dostikrat pa se odločimo tudi za testiranje z naravnimi snovmi, tako da npr. z isto iglo vbodemo v jabolko in nato v kožo. S tem zanesemo v kožo minimalne količine alergenov, ki sprožijo lokalno reakcijo, ki se navadno razvije v času 15-20 min.

Če je test pozitiven, postane koža okrog mesta vboda rdeča, razvije se majhen srbeč izpuščaj - koprivka. Reakcija izgine v 1 uri. Če koža ostane nespremenjena, je test negativen.

Test je nezanesljiv pri bolnikih, ki imajo bolno kožo podlahti. Izvid je lahko lažno negativen pri tistih, ki jemljejo zdravila proti alergiji, zato je najmanj 1 teden pred testom prepovedano jemanje tablet antihistaminikov (Aerius, Claritine, Dihalar, Dramina, Fenistil, Flonidan, Letizen, Rinolan, Telfast, Zyrtec), prav tako pa ni zaželeno mazanje kože na podlahti s protialergijskimi mazili.

ALERGENSKI TEST

ALERGENI

6. POGOSTOST IN PREVENTIVA BOLEZNI

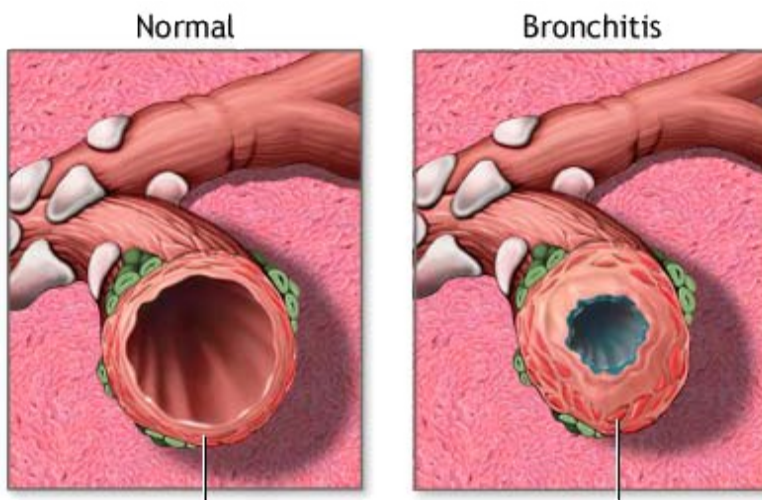
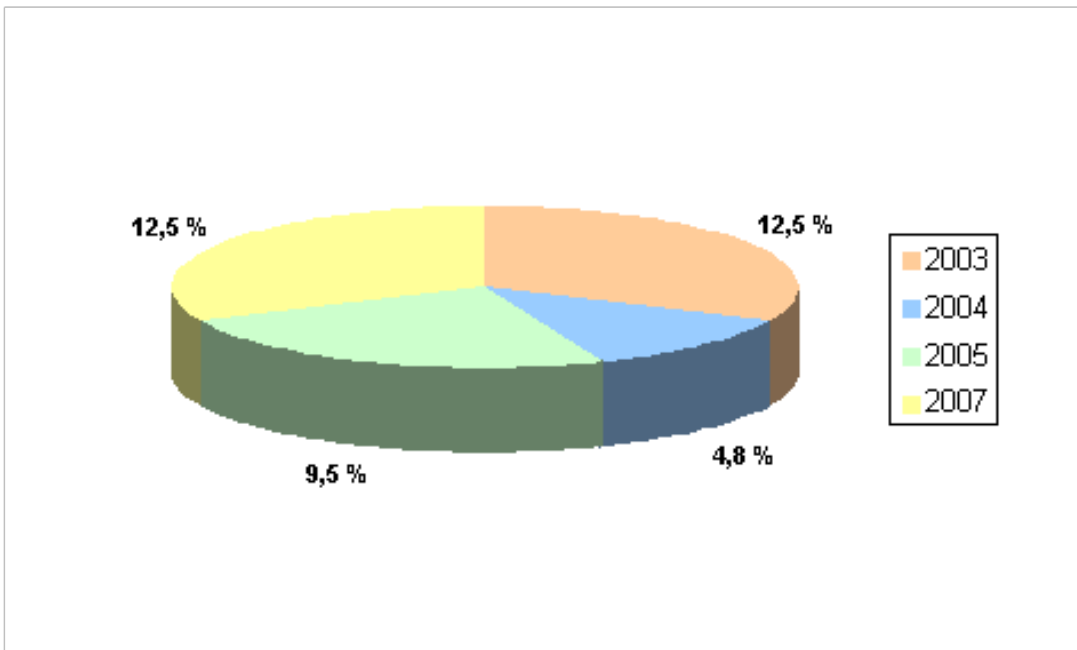
6.1. NAJPOGOSTEJŠE OBLIKE BOLEZNI

Najpogostejša alergijska že znana bolezen dihal je alergijski rinitis. Zanj je značilno vnetje nosne sluznice, ki privede do senenega nahoda. Take vrste pa je tudi celoletni alergijski rinitis. Zanj pa so značilne alergijske reakcije na alergen, ki je ves čas prisoten. Alergijski rinitis je povezan z astmo, saj gre v obeh primerih za alergijsko vnetje sluznice dihal. Bolnik s slabo zdravljanim alergijskim rinitisom pogosteje zboli za astmo. Poznamo tudi kronični bronhitis, ki vam ga bomo podrobnejše opisale.

6.1.1 KRONIČNI BRONHITIS

O kroničnem bronhitisu (kroničnem vnetju sapnic) govorimo takrat, kadar bolnik izkašlja in kašlja vsaj tri mesece letno, dve leti ali več let zapored. Pri tem moramo upoštevati tudi druge bolezni dihal in bolezni srca. Če s preiskavo pljučne funkcije ne ugotovimo oviranega pretoka zraka, je to enostavni kronični bronhitis. Če je izmeček občasno ali stalno gnojen, ima bolnik mukopurulentni bronhitis. Kadar je pri bolniku prisotna še zožitev dihalnih poti, ki je stalna, govorimo o kroničnem obstruktivnem bronhitisu. Obstrukcija je lahko blage, zmerne a hude stopnje.

Delež otrok v Sloveniji v obdobju 2002-2007, starih 28-364 dni, ki so umrli zaradi bolezni dihal.

vnetje bronhiol pri **kroničnem bronhitisu**

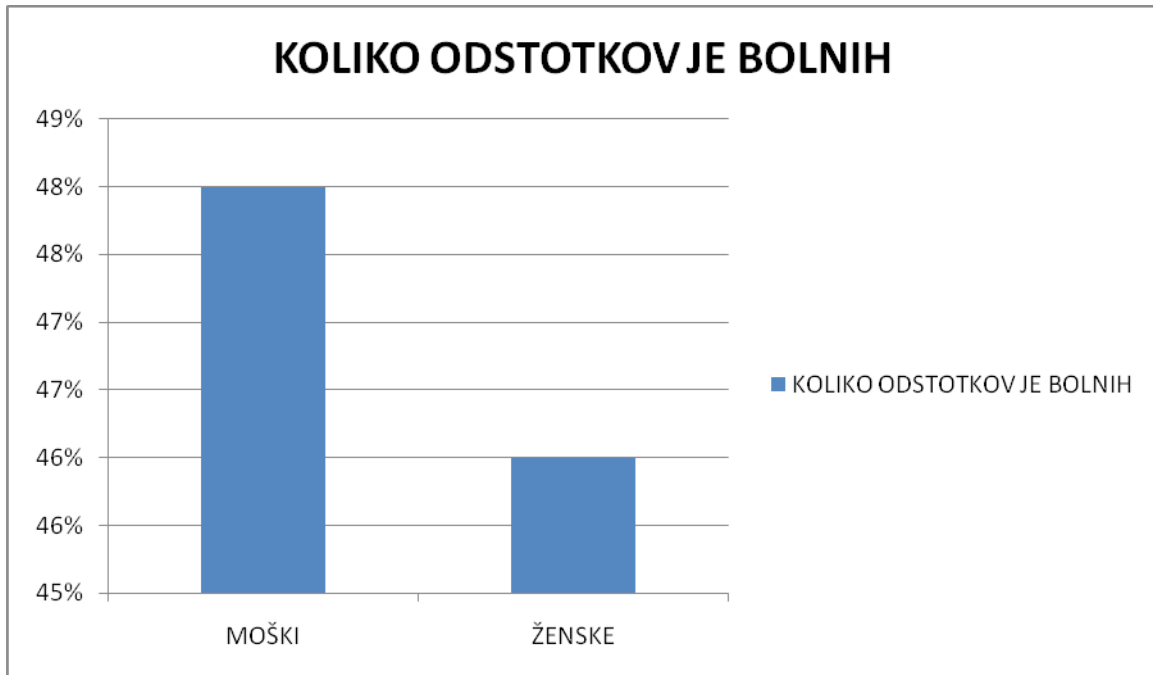
7. ANALIZA ANKETE

ANKETA VPRAŠANIH BOLNIKOV(GRAF)

ŠTEVILO MOŠKIH	ŠTEVILO ŽENSK	SKUPAJ
----------------	---------------	--------

ALERGIJSKE BOLEZNI DIHAL
Raziskovalna naloga

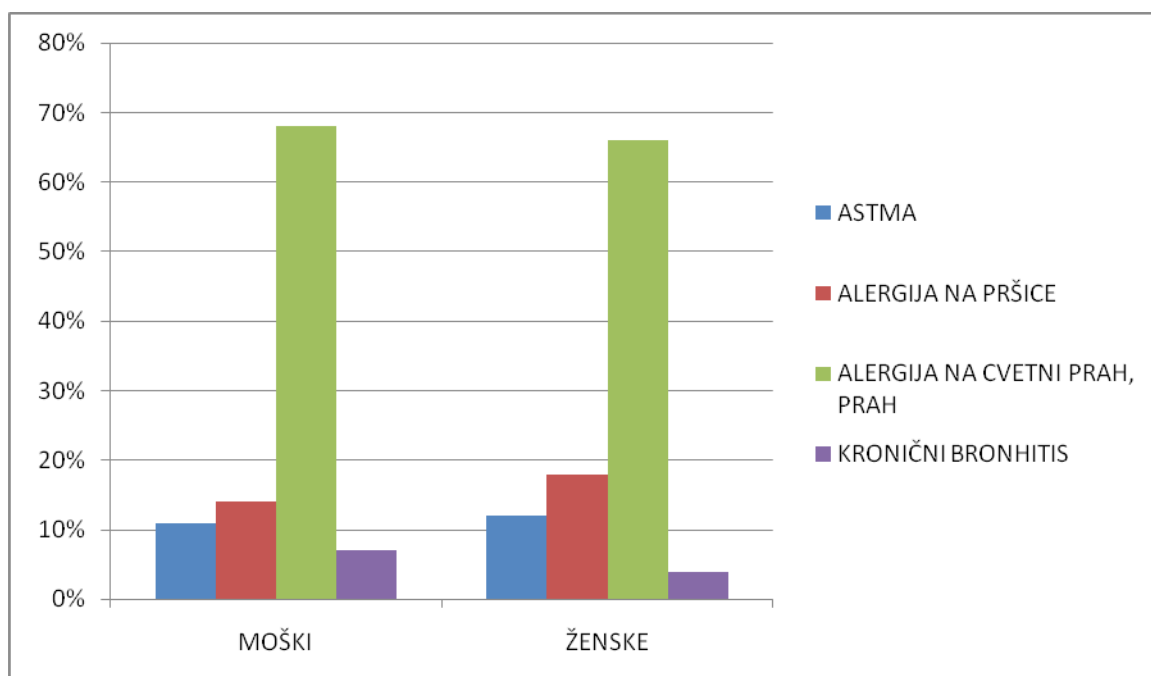
(ŠT. ANKETIRANCEV) 10	(ŠT. ANKETIRANK) 10	(ŠT. M.&Ž.) 20
--	--------------------------------------	-------------------------------------

Na tem grafu je prikazan delež obolelih vprašanih moških in žensk!

ANKETA O NAJBOLJ RAZŠIRJENI BOLEZNIMI MED VPRAŠANIMI

ALERGIJSKE BOLEZNI DIHAL
Raziskovalna naloga

Na grafu je prikazan delež obolelih vprašanih žensk in moških ter prikazuje razširjenost različnih bolezni pri obeh spolih!

8. FAZI ALERGIJSKEGA ODZIVA

8.1. PRVA FAZA

Za alergijo sta značilni dve fazi alergijskega odziva. Pri zgodnji fazi se ob izpostavitvi alergenu iz mastocitov sprostijo snovi, ki povzročajo zgodnji alergijski odziv, predvsem histamin. Mastociti - najdemo jih v človeškem telesu in so posebna vrsta celic, ki jih v velikem številu najdemo v koži in sluznicah, torej v nosu, pljučih, celotnih prebavilih. V notranjosti celic imajo

pripravljene drobne mešičke s histaminom. Le zaradi tega pride do razširitve krvnih žil, ki postanejo bolj prepustne za tekočino, zaradi česar nastane oteklina. Histamin povzroča intenziven srbež. Skrčijo se mišice v dihalnih poteh in v prebavilih. Pojavi se draženje v žrelu in nosu, kihanje, voden izcedek iz nosu. V pljučih se dihalne poti zožijo, kar bolnik čuti kot oteženo dihanje, pojavi se kašelj.

8.2. DRUGA FAZA

V drugi fazi alergijskega odziva sodelujejo predvsem celice, posledica je alergijsko vnetje. V nosu to povzroča zadebeljeno sluznico, zamašen nos in stalen izcedek iz nosu. V pljučih je pozna faza alergijskega odziva pomemben del astmatskega vnetja. Pri stalnem vnetju nastajajo tudi brazgotine v dihalnih poteh, ki povzročajo trajno zaporo, ki ni več odpravljiva.

9. ZDRAVLJENJE IN POMOČ

9.1. SAMOPOMOČ

Tisti ljudje, ki imajo alergijo na naravne alergene (pelod, cvetni prah, ..), si pomagajo z razporeditvijo in aktivnostjo teh alergenov čez celo leto. (spodnja slika) Lahko pa se poizkušamo izogibati alergenu ali pa odidemo na imunoterapijo.

ALERGIJSKE BOLEZNI DIHAL
Raziskovalna naloga

	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	avg.	sep.	okt.	nov.	dec.
navadna leska		✓	✓	✓	✓							
črna jelka			✓	✓	✓							
navadna breza				✓	✓							
hrast				✓	✓							
travniški lisičji rep					✓	✓						
travniška latovka					✓	✓						
pasja trava					✓	✓						
visoka pahovka					✓	✓						
žita					✓	✓						
travniški mačji rep						✓						
krišina					✓	✓	✓	✓	✓	✓		
navadni pelin							✓	✓	✓			
ambrozija								✓	✓	✓		

9.2. OD ZDRAVNIKA DO ALERGOLOGA

Po prepoznanem obolenju za katerokoli vrsto alergijskih bolezni dihal lahko zdravnik začne z zdravljenjem z zdravili kot so ojačevalci in preprečevalci (bronhodilatatorji), začne s preprečevanjem njihovega razvoja ali pa bolnika pošlje na zdravljenje k alergologu, najprej pa ga napoti na test k specialistu. Ves čas njegove bolezni mora zdravnik spremljati razvoj in posledice bolnikove bolezni.

Bronhodilatator

10. REZULTATI IN UGOTOVITVE

10.1. REZULTATI in UGOTOVITVE

- Našo prvo hipotezo smo ovrgle, ker glede na rezultate naših anket astma ni najbolj razširjena od teh bolezni, ampak je najbolj razširjena alergija na cvetni prah. To so potrdile naše ankete za bolnike in pa ankete, ki smo jih dale doktorjem oz. specialistom za alergijske bolezni dihal.

- Našo drugo hipotezo smo tudi ovrgele, ker alergija na pršice(ponavadi v prahu) ni najmanj razširjena, ampak je druga po %.
- Naše tretje hipoteze ne moremo ne ovržti in ne sprejeti,ker se odstotki vprašanih in bolnih moških ter žensk razlikujejo le v 2% tako,da je bolnih približno enako %.

11. VIRI IN LITERATURA

[http://www.revija-vita.com/index.php?stevilkavita=77&naslovclanek=Alergijske bolezn i v delokrogu dru%C5%BEinskega zdravnika](http://www.revija-vita.com/index.php?stevilkavita=77&naslovclanek=Alergijske_bolezn_i_v_delokrogu_dru%C5%BEinskega_zdravnika)

<http://www.abczdravja.si/index.php/alergije.html>

<http://www.ezdravje.com/si/dihala/bronhitis/>

<http://www.ezdravje.com/si/dihala/kaselj/>

ALERGIJSKE BOLEZNI DIHAL
Raziskovalna naloga

<http://www.ezdravje.com/si/dihala/>

<http://www.google.si/search?>

[num=10&hl=sl&site=img&tbm=isch&source=hp&biw=1092&bih=514&q=alergijske+bolezn+dihal&oq=alergijske+bole&gs_l=img.1.0.0i24l2.990.5235.0.7149.15.10.0.5.5.0.638.3064.3j1j1j1j2j2.10.0...0.0...1ac.1.5ToyGiGWlwe](http://www.google.si/search?num=10&hl=sl&site=img&tbm=isch&source=hp&biw=1092&bih=514&q=alergijske+bolezn+dihal&oq=alergijske+bole&gs_l=img.1.0.0i24l2.990.5235.0.7149.15.10.0.5.5.0.638.3064.3j1j1j1j2j2.10.0...0.0...1ac.1.5ToyGiGWlwe)

<http://www.klinika-golnik.si/dejavnost-bolnisnice/opis-bolezni-in-preiskav/>

[alergija.php](http://www.klinika-golnik.si/dejavnost-bolnisnice/opis-bolezni-in-preiskav/alergija.php)<http://www.klinika-golnik.si/dejavnost-bolnisnice/opis-bolezni-in-preiskav/alergija.php>

<http://www.dpbs.si/Alergije.htm>

<http://www.dpbs.si/Plju%C4%8Dne%20bolezni.htm>